

POMEZÍ GRAFICKÝCH TECHNIK

MALÍŘSKÉ PRVKY V GRAFICKÝCH TECHNIKÁCH

Vztah mezi grafikou a malířstvím, třebaže se od sebe formálně oddělily, zůstal po všechny časy nepochybně velmi těsný. Dějiny obou těchto oborů jsou protkány společným úsilím o nalezení nových témat a o jejich nejvlastnější vyjádření. I když se to děje poněkud odlišnými prostředky, je tu vzájemné ovlivňování nevyhnutelné. Navíc musíme konstatovat, že v grafice vytvořili nejvýznamnější díla především malíři. A rovněž malíři posouvali vývoj grafiky kupředu.

Po formální stránce znamená aplikace malířských prvků na poli originální tiskové grafiky v podstatě volné nanášení barvy na tiskovou formu do míst, jež nejsou žádným způsobem vymezena jako tiskové elementy. Týká se to například vybarvování jedné tiskové desky více barvami, jež se navzájem prolínají (barevná rytina či lept, barevný japonský dřevořez apod.), nebo neúplného vytírání barvy při suché jehle či leptu, čímž se lineární kresba doplňuje o púltóny. To vše způsobuje značné rozdíly mezi jednotlivými otisky.

Monotypie

Technika monotypie se poněkud vymyká z oblasti grafiky, mohli bychom ji řadit též do oboru malby. Spočívá v otisku malby, provedené olejovými barvami na kovové desce.

Při této technice pracujeme s hladkou, galvanicky postříbřenou nebo poniklovanou deskou – aby barvy neztrácely působením oxidovaného kovu svou svěžest. Na tuto desku malujeme běžnými tubovými olejovými barvami, které nanášíme, neředěné, štětci ve velmi tenké vrstvě; dále je můžeme zpracovávat ještě štětkou či prsty. Světla buď vynecháváme nebo vytíráme hadříkem či kůží. Hotovou malbu tiskneme v měditiskařském lisu na málo klížený, nejlépe japonský ruční papír, který nejprve provlhčíme. Desku před projetím litem mírně nahřejeme.

Hotový tisk má nenapodobitelný půvab v hladké splývavosti barev, které na papíře dostávají akvarelově průsvitný vzhled.

Otisk lze provést pouze jednou, a chceme-li jej opakovat, musíme celou malbu provést znova. K tomu účelu si můžeme alespoň hlavní obrysy kresby slabě zaleptat. Nicméně je každý otisk nevyhnutelně zcela jináčí.

Šablonová malba (pochoir)

Pro úplnost se zmíníme také o technice používané dříve občas ve Francii. Sloužila sériové produkci kvašových maleb. S grafikou měla společné pouze to, že základní nosná kresba byla předtištěna světlotiskem. Jednotlivé barevné partie se pak nanášely pomocí vystřižené šablony a tupovacího štětce. Kvalita takto provedených maleb se někdy může velmi blížit serigrafickému otisku. Stopa štětce však obvykle rozdíl prozradí.

